

รายงานการบาดเจ็บในประเทศไทยปี พ.ศ. 2547 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2546

ข้อสังเกตจากระบบข้อมูล 5 ระบบ ดังนี้

1. รายงานการตายมรณบัตร (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข)
 - เป็นข้อมูลการตายตามสถานที่ตาย
2. รายงานการบาดเจ็บ 19 สาเหตุ (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค)
 - เป็นข้อมูลการบาดเจ็บและตายตามที่อยู่ (สำเนาทะเบียนบ้าน)
3. รายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ (Injury Surveillance-IS) (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค)
 - เป็นการเฝ้าระวังผู้บาดเจ็บรุนแรง (ที่ต้องรับไว้รักษาในหอผู้ป่วยใน รับไว้สังเกตอาการ และตาย)
4. รายงานเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงโรคไม่ติดต่อ (Behavior Risk Factor Surveillance System-BRFSS) (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค)
 - เป็นการเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
5. รายงานสถิติอุบัติเหตุจราจรทางบก (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)
 - เป็นข้อมูลการบาดเจ็บ ตาย และสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเฉพาะที่เป็นคดี

I. ขนาดและความรุนแรงของปัญหา

- ทุกสาเหตุ
 1. การบาดเจ็บทุกสาเหตุ (ทั้งผู้บาดเจ็บทั้งหมดและผู้บาดเจ็บรุนแรง)ไม่แตกต่างจากปี พ.ศ. 2546 มากนัก **ยกเว้น** ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี การบาดเจ็บรุนแรงเพิ่มขึ้น 3%
 2. การตายจากการบาดเจ็บทุกสาเหตุทั้งผู้บาดเจ็บทั้งหมดและผู้บาดเจ็บรุนแรงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดลงจากปี 2546 ประมาณ 8-10%
 3. สาเหตุการตายจากการบาดเจ็บ 3 อันดับแรก คือ อุบัติเหตุชนส่ง (56%), ถูกทำร้าย (9%), และทำร้ายตนเอง (8%)
ยกเว้น ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ตกน้ำ จมน้ำ มากที่สุด (48%) รองลงมาเป็นอุบัติเหตุชนส่ง (25%)
 4. อัตราป่วยตายในผู้บาดเจ็บรุนแรง เท่ากับ 6% ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เท่ากับ 3%
 5. อุบัติเหตุตกน้ำ จมน้ำ มีอัตราป่วยตายมากที่สุด เท่ากับ 48%
- อุบัติเหตุชนส่ง
 1. อัตราการบาดเจ็บ เท่ากับ 1,546 ต่อแสนประชากร
 2. การบาดเจ็บลดลงจากปี 2546 ประมาณ 2% ในผู้บาดเจ็บรุนแรงลดลง 5%
ยกเว้น ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี การบาดเจ็บรุนแรงเพิ่มขึ้น 2%
 3. อัตราการตาย เท่ากับ 19.7 ต่อแสนประชากร

ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี อัตราการตาย 5.6 ต่อแสนประชากร

4. การตายลดลงจากปี 2546 ทั้ง 3 ฐานข้อมูลประมาณ 2-4% ในผู้บาดเจ็บรุนแรง ลดลง 11%
5. อัตราป่วยตายในผู้บาดเจ็บรุนแรง เท่ากับ 7% ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เท่ากับ 4%

II. พฤติกรรมเสี่ยงจากอุบัติเหตุขนส่งในผู้บาดเจ็บรุนแรง (รับไว้รักษา สังเกตอาการ และตาย)

1. สัดส่วนการใช้รถจักรยานยนต์คงเดิมที่ประมาณ 80%
2. พฤติกรรมการไม่ใช้หมวกนิรภัยลดลง (-4%) เหลือ 85 %
 - เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่สวมหมวกนิรภัยลดลง (-2%) เหลือ 95%
 - ** สัมพันธ์กับการบาดเจ็บรุนแรงที่ศีรษะซึ่งมีแนวโน้มลดลง (-2%) เหลือ 23.0%
3. พฤติกรรมดื่มแล้วขับเพิ่มขึ้น (+5%) เป็น 50%
 - เด็กอายุ 7-14 ปี ดื่มแล้วมาขับที่รถจักรยานยนต์ เพิ่มขึ้น (+3%) เป็น 8%
4. พฤติกรรมการไม่คาดเข็มขัดนิรภัยในผู้บาดเจ็บรุนแรงลดลง (-3%) เหลือ 82%
 - ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่แตกต่างกันทั้ง 2 ปี (99%)
5. พฤติกรรมขับขี่โดยไม่มีใบขับขี่ยังมีมาก เห็นได้จากจำนวนและร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี บาดเจ็บรุนแรงที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ สูงถึง 27%

III. พฤติกรรมเสี่ยงจากอุบัติเหตุขนส่งในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

1. คนขับที่สวมหมวกนิรภัย (50%) มากกว่าคนโดยสาร (25%) 2 เท่า
2. พฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์แล้วมาขับขี่รถจักรยานยนต์ (12%) สูงกว่ามาขับรถยนต์ (4%) ถึง 3 เท่า
3. คนขับรถยนต์คาดเข็มขัดนิรภัย (65%) มากกว่าผู้โดยสารตอนหน้า (41%)

IV. การรักษาพยาบาล

1. การนำส่งผู้บาดเจ็บรุนแรงจากจุดเกิดเหตุ โดยผู้ไม่มีทักษะ (ญาติหรือผู้พบเห็นเหตุการณ์) ดีขึ้นเล็กน้อย (+4%) เหลือ 55.5%
2. สัดส่วนผู้บาดเจ็บที่มาจากจุดเกิดเหตุและไม่ได้รับการปฐมพยาบาลดีขึ้นทั้งในเรื่องการห้ามเลือด (-13%) ใส่เฝือกชั่วคราว (-13%), การดูแลการหายใจ (-9%), และให้สารน้ำทางเส้นเลือด (-8%) แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงอยู่ (โดยไม่มีห้ามเลือด (63%), ใส่เฝือกชั่วคราว (57%), ดูแลการหายใจ (65%), และให้สารน้ำทางเส้นเลือด (71%))
3. สัดส่วนผู้บาดเจ็บที่ส่งต่อจากสถานพยาบาลอื่นและไม่มีการปฐมพยาบาล ยังไม่มีแนวโน้มดีขึ้น ขาดการดูแลการหายใจ (12%) และการเข้าเฝือกชั่วคราว (13%) (เกณฑ์มาตรฐาน < 5%)

จัดทำโดย...นางสุชาดา เกิดมงคลการ
กลุ่มป้องกันการบาดเจ็บ สำนักโรคไม่ติดต่อ
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ตุลาคม 2548